

24 ianuarie – moment fondator al României Mari*

Acad. Dan Berindei

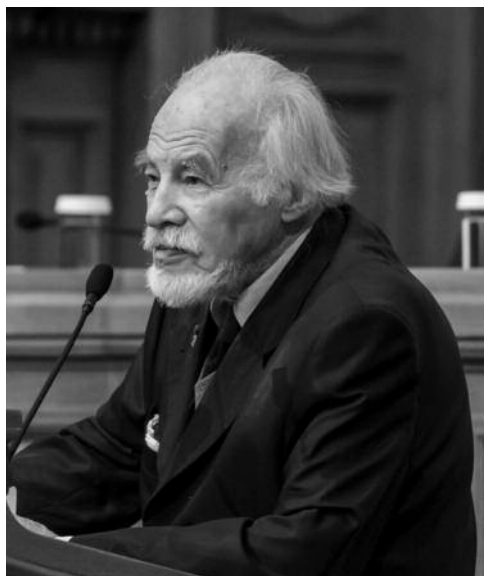
Preafericite Părinte Patriarh,
Domnule președinte al Academiei,
Stimați colegi,

Fete bisericești și cele mai înalte și cele mai
mărunte,

Trebuie să spun că este o zi în care în fiecare an
mi se cere să spun câteva cuvinte despre acest
24 ianuarie.

Mărturisesc că m-am apropiat de istorie și mânat
de un interes, interesul de a cunoaște cum am ajuns
noi, românii, în acel moment, cu o jumătate de veac
în urmă și chiar mai mult. Vă mărturisesc că am
înțeles acest drum extraordinar de greu care
continuă și astăzi. Este drumul nostru, al românilor,
aici, la o cotitură a istoriei. Dar în același timp, isto-
ria atât de persecutată în ultima vreme și de care nu
se mai ține seama, decât în slabă măsură, este marea
noastră învățătoare. Învățătoare a ceea ce trebuie să
fim, a ceea ce au făcut cei dinaintea noastră și mai
ales învățătoarea drumului pe care au mers înaintașii
noștri. Noi nu suntem un popor improvizat, niciun
popor venit din altă parte, noi suntem aici din
totdeauna și am simțit lucrul acesta, dar în același
timp am simțit și apăsarea unei situații deosebite.
Am făcut față însă în general, pentru că avem și o
putere de adaptare, uneori, poate excesivă, dar care
ne-a ajutat să trecem prin valurile celor mai
cumplite furtuni.

Istoria ne-a învățat multe și ne învață zi de zi și
unele date esențiale; privindu-le, este bine să nu fie
uitate niciodată, să fie nemuritoare pentru că avem
nevoie de ele, nu numai pentru a-i onora și a-i cinsti
pe cei care le-au făurit în acea vreme, dar și pentru
că ele reprezintă scrierea existenței noastre indivi-
duale. Nu venim din neant, avem în spatele nostru
un șir lung, lung, din care nu cunoaștem decât frân-
turi, dar este suficient să ne dăm seama. Însă este

Acad. Dan Berindei

necesar să cunoaștem și mai mult și, mai ales, ca
toată lumea să fie conștientă. Din nefericire, în
învățământ s-a redus predarea istoriei până aproape
la dispariție. De aceea tineretul de astăzi este crud
vitregit și nici nu-și dă seama de acest fapt. Pe lângă
faptul că predarea istoriei este puțin diferită, nu așa
cum am învățat noi, eu cel puțin. S-a schematizat, se
egalizează și ceea ce nu trebuie egalizat. Trebuie ca
tot românul să cunoască câteva date esențiale și între
aceste date se înscrie și ziua de 24 ianuarie pe care o
sărbătorim astăzi, de atâția ani de la împlinirea unuia
dintre visurile românilor. Aceasta merită o cinstire
veșnică și sper din toată inima ca așa să fie, pentru
că ne arată că noi suntem români, altfel ne pierdem
într-un neant al neființei.

Despre 24 ianuarie ce aș putea să mai spun? Am
scos volume de documente, am scos fotografii, dar nu

*Cuvânt susținut la sesiunea de comunicări științifice „Unirea Principatelor Române, bază a Statului Român Modern”
(24 ianuarie 2019, Palatul Patriarhiei)

este totul spus, în sensul că ceea ce interesează în primul rând este cum s-au comportat oamenii în momentul acela, iar în privința aceasta, istoria este mai mult decât necesară, pentru că este și un îndreptar al legii, un îndrumător pentru viața noastră de zi cu zi. Or, istoria ne dezvăluie că jertfele au fost nenumărate, dar unanimitatea a fost prezentă într-un mod aproape miraculos. Aș vrea să retrăiesc – și, poate, lucrul acesta m-a și apropiat de istorie – acele zile, acele luni, acei ani, pentru că bătălia pentru Unirea Principatelor a durat o vreme și a avut sușuri și coborâșuri, dar până la urmă a ajuns la împlinire. Acest 24 ianuarie ne dezvăluie cheile care au făcut ca stăruința să se transforme într-o victorie repurtată de un popor mic dar hotărât și neșovăitor în fața unor Mari Puteri, unele binevoitoare – dintr-un interes sau altul –, altele mai mult decât răuvoitoare, de la granițele noastre. Și iată, totuși, că înaintașii noștri români de acum mai bine de un veac și jumătate au ajuns în portul mântuirii, au ajuns să trăiască în România. Uităm faptul că am reușit să ne ridicăm, încetul cu încetul, de la sat la un orașel, la un oraș mai mare, la o țară, la o țară mai mare, și așa am ajuns, treptat, la România. A fost o mare împlinire momentul în care România a fost acceptată de toți românii ca definindu-i în totalitatea lor. N-a fost o simplă zi trecătoare. A fost o zi care își păstrează efectele și care merită cinstire repetată și cu atât mai mult la împlinirea din fiecare an. S-a amintit aici, de către domnul președinte al Academiei, de unire, de independență și apoi de desăvârșirea unirii.

Mie nu-mi plac aceste sintagme: Mica Unire, Marea Unire. Unirea este unire. Dacă spui Marea Unire celei din 1918 minimalizezi ceea ce a fost înainte; au fost niște trepte necesare unui proces care trebuie respectat în integralitatea lui. Momentul 24 ianuarie nu trebuie uitat, ținând seama de consecințele lui, de ceea ce a dus la transformarea radicală a acestei țări și de poziția solidă la care a ajuns. Să ne gândim astăzi că aproape toți românii sunt strânși la un loc, că prin preajma noastră alții s-au unit și s-au dezunit, dar noi am rămas uniți. Este firesc să fim uniți și să fim convinși cu toții, nu numai de necesitatea, dar și de frumusețea acestei act care, treptat, treptat s-a desfășurat, ajungându-se într-adevăr – de data aceasta folosesc și eu cuvintele – la România Mare.

Totul este cum ieși lucrurile. Este bine ca tinerii, mai ales, să aibă în minte, ca niște puncte de reper, ca niște momente de existență crucială, momentele mari ale devenirii națiunii noastre, iar 24 ianuarie este un moment mare, chiar un moment fondator, pentru că din acest moment al unirii de la 24 ianuarie a urmat totul: transformarea în întregime a

acestui spațiu și dobândirea de către români a unei patrii noi, cuprinzătoare, care, în același timp, le-a dat forța existenței.

Desigur, au existat și poziții contrarii. Separatiștii au existat, dar majoritatea a fost unionistă, iar ei au învins cinstit. Este bine să nu uităm momentele de jertfă ale oamenilor simpli, să nu uităm că, în fond, țărănimea a acceptat să se amâne propria ei eliberare, pentru a se înfăptui înainte unirea. Este drept, târgul a fost cinstit: între unire și prima reformă agrară drumul a fost scurt, din punct de vedere istoric, de câțiva ani. Oricum a fost o jertfă a țaranului care a trebuit să mai aștepte, după ce așteptase veacuri. Ziua de 24 ianuarie este o dată memorabilă, învățătoare pentru viitor și mai ales învățătoare pentru unitate. Un popor nu poate fi tare, decât dacă este unit. Aici ne putem exprima îngrijorările, deoarece, din punctul acesta de vedere, suntem împărțiți în clanuri, iar ca un exemplu, am auzit că sunt aproape 200 de candidați la președinție. Este o fărâmițare politicianistă, nu știu dacă oamenii politici sunt de acord – treaba lor –, dar eu o consider nepotrivită.

Trebuie să mergem înainte și să fim cât se poate de uniți. Trebuie să existe un program național real, pe care să-l slujească oricare om. Pot exista deosebiri în ceea ce privește căile de urmat, dar nu țelurile cele mari care trebuie respectate și care trebuie să fie ale tuturor.

Eu aparțin unei generații trecute, nu cred să mai apuc, deși mă mai despart câțiva ani până la centenar. (*Aplauze.*)

Vă mulțumesc, nu știu dacă voi mai avea ocazia să primesc aplauzele dumneavoastră la centenarul care va fi peste o jumătate de deceniu.

M-a învățat multe acestea viață lungă. Trebuie să vă spun că în perioada interbelică, perioadă de copilărie, de tinerețe și de primă maturitate în ceea ce mă privește, exista un spirit patriotic, exista o dragoste de patrie, exista o amintire foarte puternică a ceea ce fusese primul Război Mondial pentru care se plătise din greu; exista acest lucru într-o măsură care este astăzi aproape de neînțeles. Din fericire, patria pentru mine înseamnă totul, dar pentru mulți este o lozincă sau o etichetă. Patria este elementul fondator pentru noi toți. Noi o reprezentăm și depinde de noi cum o reprezentăm. Totul este să o reprezentăm bine și să fim demni de cei de la 24 ianuarie, care au fost demni urmași ai întregii istorii naționale de până atunci.

Să urăm României „La mulți ani!”